

De belangrijkste veranderingen

De nieuwe kamer voor het notariaat gaan alleen tuchtrecht uitoefenen. De toezichtfunctie gaat naar het Bureau Financieel Toezicht. De zes belangrijkste veranderingen in het tuchtrecht en toezicht op een rij.

TEKST Wilma van Hoeflaken | FOTO'S Truus van Gog

1

MINDER KAMERS

In plaats van negentien kamers van toezicht komen er vier kamers voor het notariaat. De kamers worden ingedeeld per hofressort in plaats van per arrondissement. Dit is vergelijkbaar met de manier waarop de tuchtrechtspraak van de Orde van Advocaten georganiseerd is. Overigens zijn er momenteel nog vijf hofressorten, maar als gevolg van verandering van de gerechtelijke kaart worden dat er vier. Het voordeel van een vermindering van het aantal kamers is dat de expertise wordt gebundeld. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) verwacht meer eenheid van oordelen in de tuchtrechtspraken.

BFT OEFENT TOEZICHT UIT

De vier nieuwe kamers voor het notariaat beoefenen alleen tuchtrecht. Ze zullen geen toezicht meer uitoefenen op het notariaat. Die taak wordt overgenomen door het Bureau Financieel Toezicht (BFT). Het BFT gaat integraal toezicht uitoefenen op het notariaat. Het gaat dus niet meer alleen om financiën, maar ook om kwaliteit en integriteit. Dit

2

betekent dat het financiële onderzoek wordt uitgebreid tot een gecombineerd onderzoek.

Het onderzoek van het BFT is risicogebaseerd. BFT brengt de risico's in kaart en stelt op basis daarvan een onderzoek in. Ook signalen van buiten, bijvoorbeeld publicaties in de media, kunnen aanleiding vormen voor een onderzoek.

Hiermee komt een einde aan de ongemakkelijke situatie dat de kamers toezicht hielden op kwaliteit en integriteit en ook nog eens als tuchtrechter optraden.

De notaris is wettelijk verplicht de onderzoekers van het BFT inzage te geven in alle dossiers en hij kan zich niet meer beroepen op de geheimhoudingsplicht. De BFT-onderzoekers hebben een afgeleid verschoningsrecht. Het BFT kan, net als de KNB, een klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. Het BFT informeert de KNB over de onderzoeken die aanleiding geven tot een klacht bij de tuchtrechter.

3

WETTELIJKE BASIS VOOR PEER REVIEWS

Het auditbureau van de KNB blijft toetsen of notariskantoren in hun bedrijfsvoering aan de wettelijke regels voldoen. Deze intercollegiale kwaliteitstoetsen, de peer reviews, zijn apart geregeld in de nieuwe wet. Deze peer reviews worden uitgevoerd door notariële deskundigen, meestal notarissen of kandidaat-notarissen. Ze zijn ingesteld om de kwaliteit en integriteit van notarissen te bevorderen en ontlasten in die zin de toezichthouder. Eens in de drie jaar krijgt een notariskantoor te maken met een peer review. Dit systeem werd een paar jaar geleden al ingevoerd, maar de wettelijke verankering is nieuw. Ook de geheimhouding van de auditoren en het verschoningsrecht zijn wettelijk geregeld. Als peer reviewers een

5

situatie aantreffen die meer aandacht vraagt, kunnen ze een heraudit uitvoeren. Indien nodig kunnen ze ook een melding doen bij het bestuur van de KNB. Het bestuur van de KNB kan een klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. Het bestuur stelt daarin prioriteiten. Een klacht zal vooral worden ingediend in situaties die schadelijk kunnen zijn voor de eer en de goede naam van de beroepsgroep.

Het BFT krijgt van de KNB geen inzage in de rapporten van de reviewers. De wetgever vindt, evenals de KNB, dat intercollegiale kwaliteitstoetsing geen verlengstuk mag zijn van het toezicht. Bovendien verdraagt stelseltoezicht zich niet met de autonome status van een publiekrechtelijke beroepsorganisatie; het ene bestuursorgaan moet geen aanwijzingen kunnen geven aan het andere. Wel is er een convenant gesloten tussen de KNB en het BFT, waarin staat dat er geanonimiseerde gegevensuitwisseling plaatsvindt tussen beide partijen, bijvoorbeeld over trends. Ernstige misstanden zal de KNB wel met naam en toenaam melden aan het BFT.

KNB KAN HOGER BEROEP INSTELLEN

Voortaan is het niet meer alleen de klager of de notaris die hoger beroep kan instellen. Ook het bestuur van de KNB krijgt deze mogelijkheid, bijvoorbeeld als betrokkenen niet in hoger beroep gaan. Hiermee wordt de werkwijze gevolgd van de Orde van Advocaten, waar deze mogelijkheid al langer bestaat. De KNB ziet alle tuchtsuitspraken. Zij kan met zo'n hoger beroep bijdragen aan een uniforme beoordeling door de tuchtrechters of aan de beantwoording van een principiële rechtsvraag.

4

KAMER KAN STILLE BEWINDVOERDER BENOEMEN

Als de continuïteit van een notariskantoor in gevaar dreigt te komen, kan de voorzitter van de kamer voor het notariaat een stille bewindvoerder benoemen. De stille bewindvoerder adviseert en begeleidt de notaris bij de bedrijfsvoering. De wet geeft hem de bevoegdheid om bindende aanwijzingen aan de notaris te geven. De bewindvoering kan maximaal een jaar duren. De kamer voor het notariaat kan instructies geven aan de bewindvoerder. Het honorarium van de stille bewindvoerder komt voor rekening van de notaris.

BFT KAN BOETES OPLEGGEN

Als notariskantoren in gebreke blijven, kan het BFT administratieve boetes opleggen voor kleine administratieve overtredingen, zoals bijvoorbeeld het niet-tijdig indienen van hun jaarstukken. Deze nieuwe bevoegdheid gaat in 2013 in.

6

